

НАЦИОНАЛНА УСТАНОВА
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ
НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ – БИТОЛА

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ

БИТОЛА

2016

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ НА Н.У. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА
СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ – БИТОЛА

Претседател на редакциски одбор:
Александар Литовски

Членови на редакциски одбор:
Зоран Алтипармаков
Викторија Момева Алтипармаковска
Ристо Палигора

Технички секретар: Владо Ѓоревски

Лектор: Каљопи Лутовска
Печати: Херакли Битола

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

930.85(497.7)(082)

ЗБОРНИК на трудови. 19 / [уредник Александар Литовски]. - Битола :
НУ Завод и Музеј Битола, 2016. - 200 стр. ; 21 см

Фусноти кон текстот

ISBN 978-608-4754-09-1

а) Македонија - Културна историја - Зборници
COBISS.MK-ID 101849354

Содржина:

Д-р Александар Литовски, Ставовите на Ренос Михалеас за македонското национално прашање во 1944 година.....7-15

Д-р Роберто Трајковски, Активностите за формирање на 21. планинска дивизија СС „Скендербег“ според документацијата од архивата на „Волфганг Воперсал“.....17-28

Д-р Лидија Ѓурковска, Габриела Топузовска, Трговско-индустриската комора во Скопје во периодот меѓу двете светски војни..... 29-39

Д-р Александар Симоновски, Народноослободителните одбори во административната единица Битолска околија (1945) 41-46

Рубинчо Белчевски, Монументален меморијален комплекс „Парк на Револуцијата“-Прилеп - Алеја на Народните херои - Могила на Непобедените - Споменик Жена - борец.....47-57

Д-р Катерина Мирчевска, Љубица Јанчева, Скопскиот земјотрес низ страниците на весникот „Нова Македонија“: помошта на Битола за Скопје.....59- 66

М-р Стојанче Костов, Фолклорниот фестивал Илинденски денови низ видеата на американскиот фолклорист Роберт Хенри Либман.....67-73

Д-р Мери Стојанова, Обреден циклус на празнување за Ѓурѓовден во Преспа..... 75-83

Горан Василевски, „Тајане Бојане имам брат Свети Јоване“..... 85-93

Бранко Ѓорѓиев, Тајната патна мрежа на Македонската револуционерна организација во Струмица и Струмичко..... 95-105

Илија Ристески, Руралната градителска традиција од прилепскиот крај во контекст на класичната архитектура и култура - низ историската ретроспектива и сегашност..... 107- 120.

Душко Темелкоски, Гробници издлабени во карпа на локалитетот „Сурун“ кај Горно Село..... 121-130

М-р Оливера Макриевова, Јовица Богоев, Применетата техника и технологија кај историските слоеви на ѕидното сликарство во џамиите Исхак Челеби и Гази Хајдар Кади од XVI век во Битола..... 131-145

Владо Ѓорески, Ликовното творештво на Стојан Апчевски....147-175

Биљана Темелкоска, Издавачката дејност на НУ Завод и музеј - Прилеп..... 177-188.

Почитувани читатели!
Почитувани колеги!

Повторно, по деветнаесетти пат, пред вас се наоѓа новиот број на „Зборникот на трудови“ на Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Битола. Ова наше стручно и научно списание со долга традиција ви презентира изворни материјали или нови сознанија, кои се научно и стручно валидни и издржани и кои ќе придонесат за подобро разбирање на некои сегменти од областите на кои се однесуваат.

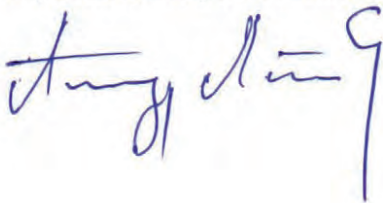
Во овој број, поместени се петнаесет прилози од разни стручни области и од колеги и колешки вработени во разни научни и стручни институции на Република Македонија. Сите прилози кои пристигнаа беа рецензирани пред да се објават во „Зборникот на трудови“ од компетентни стручни лица.

Во овој осумаесетти број во нашето списание поместуваме еден in memoriam за наш прерано починат колега.

И во оваа прилика, како и неколкупати претходно, повторно се обраќаме до сите колеги од сродните стручни институции, а и до сите научни работници во Република Македонија кои работат на теми кои се од сферата на заштитата и презентацијата на движното и недвижното културно наследство, како и од музеологијата, етнологијата, фолклористиката, историјата, археологијата, историјата на уметноста, во иднина слободно да се пријават со свои научни и стручни трудови и да ја збогатат содржината на нашиот „Зборник на трудови“. Секако, Редакцискиот одбор, а пред сè претседателот и техничкиот секретар, стојат на располагање во текот на целата година со цел да разјаснат евентуални нејаснотии и да ги прифатат испратените стручни трудови.

Претседател на Редакцискиот одбор

д-р Александар Литовски

Директор

Зоран Алтипармаков

In memoriam

М-Р ЃОРЃИ ДИМОВСКИ-ГОГО**(1980 - 2016)**

Тешко се помируваме со реалноста, дека меѓу нас го нема нашиот Гого, а уште по тешко се наоѓаат зборови, за да се опише прераната загуба на еден скроман, упорен, трпелив, самопрегорен уметник, скулптор, конзерватор, керамичар, сликар, иконописец.

Својата љубов кон керамиката и вајарството, Гого ја усовршуваше во Средното училиште за применета уметност „Лазар Личеноски“-Скопје-отсек-керамика, на Факултетот за ликовни уметности-Скопје, каде дипломираше 2005 г. на секторот за вајарство со конзервација и реставрација и на истиот во 2011 г. се здоби со звање магистер на ликовни уметности, од областа-вајарство.

Уште за време на студирањето, а и покасно со самото вработување, беше активно вклучен во повеќе проекти, во нашата установа и тоа на изработка на техничка документација од локалитетот Хераклеја Линкестис, конзервација и реставрација на ѕидниот фреско сликарство, конзервација и реставрација на праисториска и античка керамика, исцртување и конзервација на мозаици, изработка на кукли-манекени за етнолошки музејски експонати изработка на копии од музејски предмети од лок. Хераклеја Линкестис, за потребите на сувенирницата.

Неговата темелност прецизност, инвентивност, креативност, посебно доаѓа до израз на неговите авторски монументални скулптури на Карло Велики (зграда на МНР-Скопје), на Јарослав Мудриот (зграда на МНР-Скопје), Мелпомена (зграда на Стар Театар-Скопје), Терпсихор (зграда на Стар Театар-Скопје), Јован Владислав (мост Око-Скопје).

Покрај сите овие активности, посебно внимание, Гого посветуваше, на својата надоградба, со учество на повеќе семинари и симпозиуми за конзервација и реставрација и тоа во Прилеп (2002 г.), Солин-Грција (2007 г.) Битола IMG (2008 г.), Струмица-IMG (2009 г.), Охрид (2010 г.), а посебно во меѓународниот археолошки проект BALKAN HERITAGE - како предавач во работилниците за Техничка документација и конзервација на керамика.

Со свои дела учествуваше на повеќе групни изложби и тоа во Скопје (2006 г.), Битола (2005, 2006 г.), Прилеп (2008 г.) и на сите изложби на ДЛУБ. Неговите самостојни изложби беа во Битола (2005г.) и Струмица (2008г.)

Неговиот вложен труд, неговата креативност и перфекција беа соодветно наградувани со добивањето на прва награда на конкурс, Споменик на Битолските бранители-Битола, втора награда за Коњички споменик на

Никола Карев-Скопје, втора награда за Споненик на дедо Кољо Добровенски-општина Новаци, трета награда за Коњички споменик на Карпош-Скопје, изведбена награда на конкурс за скулптурите на Мелпомена и Терпсихора-за Стариот тетатар-Скопје, како и прва награда за идејно решение за подигање на спомен обележје на Александар Турунцев 2016 г.

Неговиот ентузијазам и креативниот творешки занес, нагло беше прекинат со неговата ненадејна и прерана смрт. Тоа е реалноста. Иако физички Гого не е меѓу нас, споменот на неговиот лик и дело, ќе бидат дел од нас, неговите колеги, соработници, пријатели.

Нека му е вечна слава.

Лидија Достовска